

Raport Zgodności GRECO ws. Polski

Grupa Państw Przeciw Korupcji (GRECO) opublikowała – w ramach IV Rundy Ewaluacyjnej – Raport Zgodności odnoszący się do Polski (Greco RC-IV (2014) 1E).

Tematyka raportu obejmuje zapobieganie korupcji w odniesieniu do trzech grup zawodowych: członków parlamentu, sędziów i prokuratorów. Raport przyjęty został podczas 66. Posiedzenia Plenarnego GRECO, odbywającego się w Strasburgu w dniach 8-12 grudnia 2014 roku.

W Raporcie Zgodności oceniono środki, jakie władze w Polsce podjęły w celu wdrożenia zaleceń wydanych w Raporcie Ewaluacyjnym Czwartej Rundy dotyczącej Polski, który przyjęto podczas 57 posiedzenia plenarnego GRECO (15-19 października 2012 r.) i opublikowano dnia 25 stycznia 2013 r., po jego autoryzacji przez Polskę (Greco Eval IV Rep (2012) 4E).

Zgodnie z Regulaminem GRECO, władze w Polsce przedstawiły Raport Sytuacyjny dotyczący środków podjętych w celu spełnienia rekomendacji. Raport ten wraz z otrzymanymi później informacjami służył jako podstawa dla przygotowania Raportu Zgodności.

W Raporcie Ewaluacyjnym GRECO skierowało do Polski 16 zaleceń. W Raporcie Zgodności oceniono wykonanie każdego z zaleceń i określono ogólny poziom ich realizacji. Wykonanie pozostałych zaleceń (które wdrożono częściowo lub wcale) będzie ocenione na podstawie kolejnego Raportu Sytuacyjnego, jaki przedstawią władze w ciągu 18 miesięcy od przyjęcia obecnego Raportu Zgodności.

GRECO stwierdziła, że Polska zrealizowała w sposób zadowalający lub podjęła zadowalające działania w trzech z szesnastu zaleceń zawartych w Raporcie Ewaluacyjnym Czwartej Rundy.

W odniesieniu do pozostałych zaleceń, siedem zostało częściowo zrealizowanych, natomiast sześciu nie zrealizowano.

Poniżej przedstawiamy zalecenia zawarte w Raporcie Ewaluacyjnym odnoszące się do poszczególnych grup zawodowych wraz z określeniem ogólnego poziomu ich realizacji. Szczegółowe informacje na temat kroków podejmowanych przez władze w Polsce w celu wypełnienia zaleceń, zawarte są w treści raportu.

Zapobieganie korupcji w odniesieniu do parlamentarzystów

Zalecenie (i) GRECO zaleciło zwiększenie przejrzystości relacji parlamentarzystów z lobbystami i innymi osobami trzecimi, które próbują wywierać wpływ na proces legislacyjny, w tym również w związku z posiedzeniami podkomisji parlamentarnych – GRECO podsumowuje, że zalecenie (i) nie zostało wykonane.

Zalecenie (ii) GRECO zaleciło i) uzupełnienie Zasad Etyki Poselskiej o jasne wskazówki dla posłów dotyczące konfliktów interesów (np. ich definicje i/lub rodzaje) i powiązanych tematów (w tym zwłaszcza przyjmowania prezentów i innych korzyści, zakazu łączenia stanowisk, dodatkowych zajęć i udziałów/interesów finansowych, niewłaściwego wykorzystywania informacji i środków publicznych, obowiązku składania oświadczeń majątkowych oraz postawy wobec osób trzecich, takich jak lobbyści – z podaniem rozbudowanych przykładów); oraz ii) wprowadzenie takich standardów etycznych i postępowania również wśród senatorów oraz rozpowszechnienie ich w gronie senatorskim - GRECO podsumowuje, że zalecenie (ii) nie zostało wykonane.

Zalecenie (iii) GRECO zaleciło, zarówno w odniesieniu do posłów, jak i senatorów, opracowanie jasno zdefiniowanego mechanizmu deklarowania potencjalnych konfliktów interesów parlamentarzystów – z uwzględnieniem interesów członków najbliższej rodziny – w związku z konkretnymi przepisami prawnymi (projektami) - GRECO podsumowuje, że zalecenie (iii) nie zostało wykonane.

Zalecenie (iv) GRECO zaleciło rozważenie poszerzenia zakresu oświadczeń

majątkowych parlamentarzystów w taki sposób, aby uwzględniały one informacje na temat majątku małżonków, członków rodziny na utrzymaniu parlamentarzysty oraz, w stosownych przypadkach, innych bliskich krewnych (przy założeniu, że takie informacje nie musiałyby być podawane do wiadomości publicznej) – GRECO stwierdza, że do zalecenia (iv) odniesiono się w sposób zadowalający

Zalecenie (v) GRECO zaleciło zrewidowanie mechanizmu monitoringu przestrzegania przez parlamentarzystów standardów etycznych i postępowania – w tym zasad dotyczących konfliktów interesów i powiązanych obszarów – w celu zwiększenia jego efektywności, w szczególności poprzez uproszczenie systemu poszczególnych zaangażowanych organów i zapewnienie im niezbędnych zasobów finansowych oraz kadrowych - GRECO podsumowuje, że zalecenie (v) nie zostało wykonane.

Zalecenie (vi) GRECO zaleciło, zarówno w odniesieniu do posłów, jak i senatorów, (i) powołanie specjalnego zaufanego doradcy, którego zadaniem będzie udzielanie parlamentarzystom porad w zakresie kwestii etycznych i możliwych konfliktów interesów w związku z konkretnymi sytuacjami; oraz (ii) organizowanie dla wszystkich parlamentarzystów konkretnych i okresowych szkoleń dotyczących kwestii etycznych i konfliktów interesów - GRECO podsumowuje, że zalecenie (vi) nie zostało wykonane.

Zapobieganie korupcji wśród sędziów

Zalecenie (vii) GRECO zaleciło uzupełnienie „Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów”, poprzez wprowadzenie właściwych wytycznych w odniesieniu do konfliktu interesów (np. definicje lub rodzaje) oraz związanych z tym kwestii (w tym głównie przyjmowanie prezentów i innych korzyści, niełączenie stanowisk, dodatkowa działalność) - GRECO podsumowuje, że zalecenie (vii) nie zostało wykonane.

Zalecenie (viii) GRECO zaleciło rozważenie możliwości rozszerzenia informacji w oświadczeniach majątkowych sędziów o dane dotyczące majątku małżonków, innych członków rodziny będących na utrzymaniu oraz tam, gdzie to właściwe, innych członków najbliższej rodziny - GRECO uznaje, że zalecenie (viii) zostało wykonane w

sposób zadowalający.

Zalecenie (ix) GRECO zaleciło podjęcie niezbędnych prawnych, instytucjonalnych lub praktycznych środków, lub też usprawnienie obowiązujących środków w celu zapewnienia dogłębnej analizy oświadczeń majątkowych sędziów oraz wzmocnienia charakteru zapobiegawczego analizy oświadczeń majątkowych. Powinno to obejmować większą współpracę wszystkich odpowiednich organów Kontroli - GRECO podsumowuje, że zalecenie (ix) zostało częściowo zrealizowane.

Zalecenie (x) GRECO zaleciło i) wprowadzenie odpowiedzialności karnej za umyślne podanie nieprawdy w oświadczeniu majątkowym oraz ii) podjęcie środków w celu zapewnienia, by postępowania dyscyplinarne dotyczące niewłaściwego postępowania sędziów kończyły się przed upływem kresu przedawnienia, takich jak odpowiednie wydłużenie okresu przedawnienia lub przerwanie lub zawieszenie terminu przedawnienia w określonych okolicznościach - GRECO podsumowuje, że zalecenie (x) zostało częściowo wdrożone.

Zalecenie (xi) GRECO zaleciło (i) zapewnienie ciągłego szkolenia sędziów w zakresie: konfliktu interesów, zasad dotyczących prezentów, zakazu lub ograniczenia dodatkowej działalności, oświadczeń majątkowych i interesów prywatnych poprzez zapewnienie szkoleń, na których omawiane będą przykłady praktyczne oraz ii) zapewnienie odpowiedniego doradztwa w ramach systemu sądownictwa w celu podniesienia świadomości sędziów i zapewnienia im poufnej porady nt. kwestii związanych z zasadami etycznymi i postępowania, w szczególności w zakresie wskazanym w pkt i) - w odniesieniu do konkretnych okoliczności, mając na uwadze potrzebę jednolitych rozwiązań w sferze krajowej - GRECO uznaje zalecenie (xi) za częściowo wdrożone.

Zapobieganie korupcji w odniesieniu do prokuratorów

Zalecenie (xii) GRECO zaleciło (i) rozpowszechnienie „Zbioru zasad etyki zawodowej prokuratora” wśród wszystkich prokuratorów i udostępnienie społeczeństwu; oraz (ii)

uzupełnienie go w taki sposób, by zawierał właściwe wytyczne w odniesieniu do konfliktu interesów (np. definicje lub rodzaje) oraz związane z tym kwestie (w tym głównie przyjmowanie prezentów i innych korzyści, niełączenie stanowisk oraz dodatkowa działalność) - GRECO uznaje, że zalecenie (xii) zostało częściowo wykonane.

Zalecenie (xiii) GRECO zaleciło rozważenie możliwości rozszerzenia informacji w oświadczeniach majątkowych składanych przez prokuratorów w taki sposób, by objęły również informacje na temat majątku małżonków, członków rodziny będących na ich utrzymaniu oraz, w razie konieczności, innych członków najbliższej rodziny - GRECO uznaje, że zalecenie (xiii) zostało potraktowane w sposób zadowalający.

Zalecenie (xiv) GRECO zaleciło i) wyraźne określenie w prawie kompetencji Krajowej Rady Prokuratury w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przez prokuratorów zasad etycznych, a także wyposażenie Rady w odpowiednie środki i uprawnienia w tym zakresie; oraz ii) przyjęcie właściwych środków prawnych, instytucjonalnych lub praktycznych lub usprawnienie obowiązujących środków w celu zapewnienia dogłębnej analizy oświadczeń majątkowych prokuratorów oraz wzmocnienia charakteru zapobiegawczego analizy oświadczeń majątkowych. Powinno to obejmować większą współpracę wszystkich odpowiednich organów kontroli - GRECO uznaje zalecenie (xiv) za częściowo zrealizowane.

Zalecenie (xv) GRECO zaleciło i) wprowadzenie odpowiedzialności karnej za umyślne podanie nieprawdy w oświadczeniu majątkowym oraz ii) podjęcie środków w celu zapewnienia, by postępowania dyscyplinarne dotyczące niewłaściwego postępowania prokuratorów kończyły się przed upływem okresu przedawnienia, takich jak odpowiednie wydłużenie okresu przedawnienia lub przerwanie bądź zawieszenie terminu przedawnienia w określonych okolicznościach - GRECO stwierdza, że zalecenie (xv) zostało częściowo wdrożone.

Zalecenie (xvi) GRECO zaleciło i) zapewnienie ciągłego szkolenia prokuratorów na temat konfliktu interesów, zasad dotyczących prezentów, zakazu lub ograniczania pewnych działalności, oświadczeń majątkowych i interesów prywatnych, poprzez oferowanie szkoleń prezentujących przykłady praktyczne; oraz ii) ustanowienie właściwego doradztwa w ramach prokuratur w celu podniesienia świadomości prokuratorów oraz zapewnienia im poufnej porady nt. kwestii związanych z zasadami etycznymi i postępowania, w szczególności w zakresie wskazanym w pkt. i) w

odniesieniu do danych okoliczności, mając na uwadze potrzebę jednolitych rozwiązań w sferze krajowej. - GRECO uznaje zalecenie (xvi) za częściowo zrealizowane.

Źródło: www.coe.int

Opublikowano w dniu 24.03.2015 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA

Pliki do pobrania

[GRECO Raport Zgodności Polska. Zapobieganie korupcji w odniesieniu do parlamentarzystów, sędziów i prokuratorów. IV Runda Ewaluacyjna \(pdf, 401.9 KB\) 24.03.2015 10:00](#)
[STAN REALIZACJI ZALECEŃ GRECO DLA POLSKI - RAPORT ZGODNOŚCI Greco RC-IV \(2014\) 1E \(pdf, 127.44 KB\) 15.06.2015 10:50](#)